ПУБЛІКАЦІЇ

Прорвати блокаду. Виснажені голодом і обстрілами мешканці Олешок виїжджають на власний страх і ризик – Центр журналістських розслідувань

Протягом трьох місяців українська сторона вимагає від РФ забезпечити «зелений коридор» для евакуації цивільного населення з окупованих Олешок і навколишніх населених пунктів, які знаходяться на межі гуманітарної катастрофи. Але поки йдуть перемовини, люди вимушені рятуватись своїми силами. 80 кілометрів по замінованій дорозі до Скадовська і далі – через окуповані території, Росію і Білорусь до України….

Протягом трьох місяців українська сторона вимагає від РФ забезпечити «зелений коридор» для евакуації цивіль з окупованих Олешок і навколишніх населених пунктів, які знаходяться на межі гуманітарної катастрофи. Але п перемовини, люди вимушені рятуватись своїми силами. 80 кілометрів по замінованій дорозі до Скадовська і далі окуповані території, Росію і Білорусь до України. Далі залишатись в Олешках вже неможливо: кілька місяців у людей немає доступу до їжі і медикаментів, по вулицях лежать тіла загиблих і щодня відбуваються нові обстріли.

Блокада і гуманітарна катастрофа

У червні 2023 року, коли росіяни підірвали греблю Каховської ГЕС, 80 відсотків території міста Олешки опинились Тисячі людей лишились без домівок, а кількість загиблих внаслідок цього воєнного злочину РФ і досі невідома – оку приховують ці дані. Відтоді в місті не відновлювалось центральне постачання води, газу і електроенергії. Але п магазинів і в людей була змога поїхати до Скадовська – закупити продукти, медикаменти, корм для домашніх тв отримати символічні виплати від окупаційної адміністрації.

Все це припинилось у грудні 2025 року. Російські війська повністю заблокували місто і замінували всі підходи до н іншого, заборонили ввозити зріджений газ у балонах. Місцевим підприємцям періодично вдавалось привезти до міста деякі продукти. Але кілька разів машини підривались на мінах, а водії гинули чи отримували тяжкі поранення.

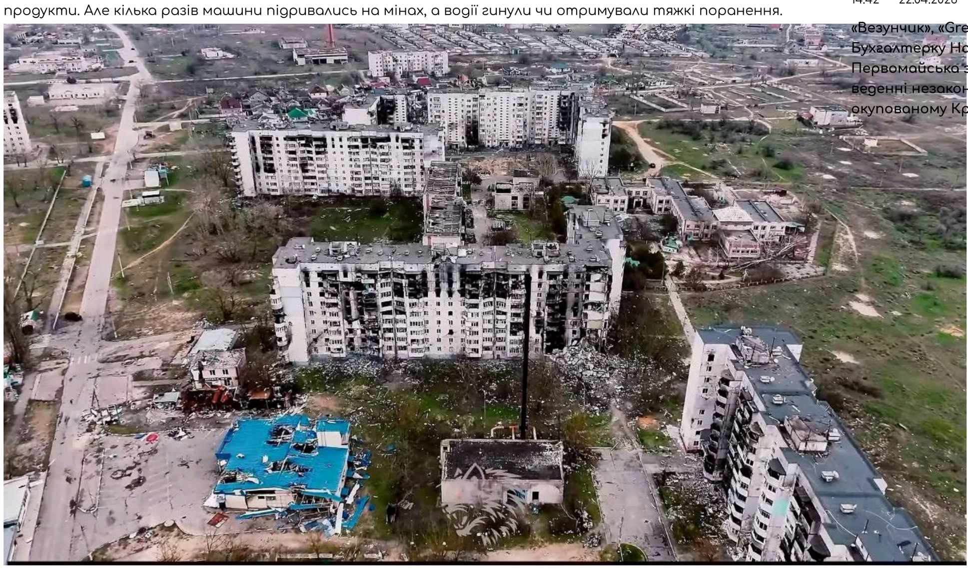

Розбиті та обгорілі будинки в окупованих Олешках, квітень 2026 року. Фото: скріншот відео, знятого дроном 34-ї окремої бригади морської піхоти «Борисфен».

Тетяна Гасаненко, начальниця Олешківської міської військової адміністрації повідомила ЦЖР, що наразі **в Олешках залишається близько 1 700 мешканців**. Абсолютна більшість із них – це люди похилого віку і маломобільні. Вони не мають доступу до продуктів харчування, ліків і медичної допомоги та живуть в умовах постійної загрози від ударів з повітря.

15 травня Уповноважений ВР України з прав людини **Дмитро Лубінець** повідомив про проведення перемовин з РФ щодо евакуації з Олешок та інших окупованих населених пунктів Херсонської області.

Дмитро Лубінець, Уповноважений ВР України з прав людини, травень 2026 року. Фото: ombudsman.gov.ua

За тиждень Лубінець заявив, що вдалося узгодити з російською стороною технічні деталі евакуації **із Олешек і навколишніх сіл близько шести тисяч осіб,** серед яких – **200 дітей.** Наразі Київ очікує від російської сторони дату припинення вогню для початку евакуаційних заходів. При цьому про перевезення людей через Дніпро – з окупованих Олешек до вільного Херсона і далі – мова не йде, оскільки це, за словами омбудсмана, «неможливо з військової точки зору». Тому обговорюються інші варіанти.

> «Ми знайшли один варіант, який можна достатньо швидко реалізувати. Громадяни України повинні бути спочатку евакуйовані безпосередньо з цих населених пунктів в умовно безпечне місце, звідки їх забере українська сторона і поверне на територію, яка контролюється українським урядом», – зауважив Лубінець.

На момент публікації цього матеріалу жодних повідомлень про дату гуманітарного припинення вогню і організацію евакуації не надходило.

Попри те, що в Олешках та навколишніх селах є всі ознаки гуманітарної катастрофи, про яку повідомили мало не всі світові медіа, Росія не поспішає звільняти цивільне населення, тримаючи його в ролі «живого щита». Місто використовується як плацдарм для артилерійських обстрілів Херсону. Російський «губернатор» окупованої частини Херсонщини Володимир Сальдо вперто повторює, що населення Олешек забезпечене всім необхідним, а заклики до евакуації називає провокаціями.

Уся надія – на волонтерів і удачу

Тим часом люди, виснажені за кілька місяців облоги, попри смертельну небезпеку намагаються виїжджати самостійно або за допомогою волонтерів. Наразі єдиний шлях – це дорога до Скадовська, яку називають «дорогою смерті», бо скрізь розкидані міни, а у повітрі кружляють дрони.

Виїзд на дорогу з Олешок на Скадовськ, квітень 2026 року. Фото: скріншот відео, знятого дроном 34-ї окремої бригади морської піхоти «Борисфен».

Далі – довгий шлях через окуповані території півдня і сходу України, Росію і Білорусь до єдиного вікна в Україну, яким є пункт контролю і пропуску на українсько-білоруському кордоні Мокрани — Доманове (Волинська область).

Волонтерка **Ксенія Архіпова,** яка сама родом з Олешок, а зараз проживає у Миколаївській області, за кілька останніх місяців **допомогла виїхати з рідного міста 212 особам.** Біля третини з них дістались України, в той час як інші поки що перебувають на окупованих територіях або в Росії і вирішують питання з документами.

Ксенія Архіпова (праворуч) на вуличній акції в Польщі після виїзду з окупації. Фото: Facebook Ксенії Архіпової

> «Ми не можемо чекати поки організують гуманітарний коридор, бо люди гинуть щодня. По вулицях лежать тіла загиблих, їх не підбирають через високу небезпеку з повітря. Собаки, лисиці і дикі кабани їдять людські останки», – розповідає волонтерка.

Ксенія діє на власний страх і ризик – вмовляє місцевих підприємців, які час від часу возять продукти в Олешки, взяти людей на зворотному шляху до Скадовська. При цьому виїхати можуть лише ті, хто має російські документи. В іншому випадку це – лотерея.

> «Можливо вдасться сказати на блокпості, що їдеш до багатофункціонального центру у Скадовську робити російські документи, і тебе пропустять. А можливо завернуть назад і доведеться повертатись тією ж замінованою дорогою. Єдине, якщо в людини тяжке поранення, таке як ампутація кінцівок, то випускають відразу. Така от іронія долі: щоб вибратись з Олешок, треба втратити руки чи ноги», – резюмує Ксенія.

Остання евакуація з Олешок 26 травня – волонтерам вдалось вивезти ще 28 людей. Відео надане Ксенією Архіповою

«Трималась, поки був дах над головою»

Пану Миколі – 71 рік. Він народився у Житомирській області, а останні двадцять років жив в Олешках і працював на мукомольному підприємстві. Коли почалась повномасштабна війна, його дружина, донька і внучка виїхали з окупації, а він залишився разом із сином Андрієм пильнувати житло і майно.

> «Минулого року ще можна було винайняти машину і з'їздити до Скадовська. Отримати ті 10 тисяч рублів і купити крупи, консерви, олію. Але потім це стало надто небезпечно. З січня цього року ми їли саму гречку та макарони, які залишились з останньої такої поїздки. Але інші люди не мали і цього», – розповідає Микола Омелянович.

Будинок, де вони жили, – звичайна радянська п'ятиповерхівка – знаходиться трохи осторонь центру міста. Він пережив повінь і чотири роки артилерійських обстрілів, але на початку травня чотири снаряди зруйнували дах і два під'їзди:

> «У нас давно не було скла у вікнах, але були стіни і дах над головою. Коли не стало і цього, я зрозумів, що треба їхати», – говорить пан Микола.

Микола Омелянович перед виїздом з Олешок, травень 2026 року. Фото надане Ксенією Архіповою

Через групу у телеграмі він звернувся до Ксенії із проханням допомогти з виїздом. Рано вранці 10 травня вони з сином прийшли на обумовлене місце і стали чекати. Але підприємець, який мав взяти їх з собою, наїхав на міну і пробив два колеса. Він кинув причіп, доїхав до Олешок на голих дисках, місцеві мешканці допомогли йому замінити шини. Тоді Микола, Андрій і ще кілька їхніх сусідів нарешті змогли завантажитись і виїхати.

> «У машині ми скрутились поміж наших речей і тримали сумки над головою – щоб хоч якось захиститись від уламків. Але нам пощастило. Доїхали до Скадовська, переночували. А наступного дня пересіли до перевізника – і далі, через Донецьк і Луганськ, виїхали в Росію. Дорогою були 10 блокпостів і чотирьохгодинна перевірка на кордоні між Луганською областю і Росією. Ми здали телефони і чекали. Сину кілька разів пропонували підписати контракт на службу в російській армії. Але, звісно, він відмовився», – розповідає Микола Омелянович.

Волонтери зустрічають олешківців на пункті пропуску «Доманове» у Волинській області, травень 2026 року. Фото надане ГО «Плурітон»

Наступна велика перевірка була на кордоні між Росією і Білоруссю, а потім – на кордоні між Білоруссю і Україною. На пункті пропуску Доманове пан Микола і його син Андрій заходили на перевірку до п'яти різних кабінетів – прикордонники, СБУ, поліція. У них знов дивились телефони, розпитували про маршрут руху і мету в'їзду. Це тривало кілька годин, а потім їх зустріли волонтери і повезли до церкви – годувати.

Наразі пан Микола намагається оформити перерахунок пенсії (бо досі вважався «працюючим», хоча його підприємство зруйноване ще восени 2022 року) і отримати статус ВПО. Він каже, що найважче – це видихнути:

> «Коли живеш в окупації, набуваєш досвіду і звикаєш до всього. Я ніколи не думав, що побачу, як півтіла ще живої людини везуть на тачці до лікарні. Бо кілька машин швидкої допомоги підірвались на мінах і відтоді вони перестали їздити містом – рухаються лише по трасі. Коли я бачив це, моя свідомість [автоматично] фіксувала це як факт. І лише зараз я починаю це усвідомлювати і проживати».

Пан Микола розповів, що зробив найперше, коли приїхав до Коростеня. Він купив морозиво «ріжок» і дуже швидко його з'їв. Навіть не встиг добре відчути смак. Він не їв морозива чотири роки і для нього це був символ звільнення.

Мобілізація переселенців

Коли пан Микола і його 40-річний син Андрій їхали рейсовим автобусом до Житомира, на блокпості між Рівненською і Житомирською областями їх зупинили військові і попросили усіх чоловіків вийти. В Андрія був документ з пункту пропуску на кордоні про те, що він виїхав з ТОТ і повинен стати на військовий облік протягом трьох тижнів. Але представники Рівненського ТЦК сказали збиратись негайно, тож він так і не побачив матір та сестру, з якими не бачився чотири роки.

Андрія доправили на ВЛК і зараз він, як повідомив батькові телефоном, проходить базову військову підготовку у Дніпропетровській області.

За словами волонтерки Ксенії Архіпової, їй відомо щонайменше десять випадків мобілізації чоловіків, які щойно виїхали із окупації.

ЦЖР попросив **Альону Луньову, юристку і адвокаційну директорку Центру прав людини ZMINA** прокоментувати цю ситуацію, враховуючи, що Андрій був мобілізований ще до реєстрації за новим місцем проживання як ВПО і поставновки на військовий облік у місцевому ТЦК і СП.

Альона Луньова, адвокаційна директорка Центру прав людини ZMINA. Фото: zmina.ua

«На жаль, на даний момент немає такої підстави для відстрочки [від мобілізації] як виїзд з тимчасово окупованої території. Раніше поширеною була практика, коли людей мобілізували відразу після переходу кордону у Доманóвому. Це вдалось вирішити через комунікацію з Волинською обласною адміністрацією. Вони зробили відповідну рекомендацію своєму ТЦК і це припинилось.

Щоб передбачити таку відстрочку потрібні зміни до закону. Це малоймовірно. Поки що нам вдалось забезпечити право на відстрочку лише для тих, хто повертається з полону. І то, людина має встигнути оформити цю відстрочку. Декого встигли мобілізувати до того, як вони її оформили», – розповіла Альона Луньова в коментарі ЦЖР.

ПУБЛІКАЦІЇ

Усі

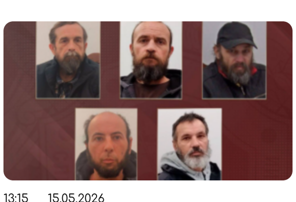

13:15 15.05.2026

Нові заручники Кремля. ЦЖР встановив імена п'ятьох викрадених мешканців Херсонщини, яких росіяни звинувачують у вбивстві колаборанта Леонтьєва

11:02 28.04.2026

«Майже щоночі мені сниться моє село і мій дім». Юрій Юрін, староста Новокиївки на Херсонщині

14:42 22.04.2026

«Везунчик», «Green» та інші. Бухгалтерку Наталю Таранець з Первомайська засудили за допомогу у веденні незаконного бізнесу в окупованому Криму

ЦІКАВО

Усі

РФ вночі атакувала Україну Іскандером та 232 дронами, є влучання на 14 локаціях – Центр журналістських розслідувань
09:32 29.05.2026

Румунія вважає удар російського дрона в Галаці «серйозною і безвідповідальною ескалацією» – Центр журналістських розслідувань
07:56 29.05.2026

Прорвати блокаду. Виснажені голодом і обстрілами мешканці Олешок виїжджають на власний страх і ризик – Центр журналістських розслідувань
06:45 29.05.2026

Біля Одещини безпілотники РФ атакували турецьке судно, є поранені – ВМСУ – Центр журналістських розслідувань
05:54 29.05.2026

НОВИНИ СВІТУ

Усі

РФ вночі атакувала Україну Іскандером та 232 дронами, є влучання на 14 локаціях – Центр журналістських розслідувань
Війська РФ у ніч на 29 травня запустили по Україні балістичну ракету і 232...
09:32 29.05.2026

Румунія вважає удар російського дрона в Галаці «серйозною і безвідповідальною ескалацією» – Центр журналістських розслідувань
Румунія звинуватила Росію у серйозному порушенні свого повітряного простору після падіння в місті Галац...
07:56 29.05.2026

Прорвати блокаду. Виснажені голодом і обстрілами мешканці Олешок виїжджають на власний страх і ризик – Центр журналістських розслідувань
Протягом трьох місяців українська сторона вимагає від РФ забезпечити «зелений коридор» для евакуації цивільного...
06:45 29.05.2026

Біля Одещини безпілотники РФ атакували турецьке судно, є поранені – ВМСУ – Центр журналістських розслідувань
У Чорному морі російські війська вночі 29 травня атакували безпілотниками турецький суховантаж ANT (IMO:...
05:54 29.05.2026

На Херсонщині та Запоріжжі 17 людей поранені за добу через обстріли військ РФ – Центр журналістських розслідувань
У Херсонській області за минулу добу, 28 травня, внаслідок обстрілів та авіаударів російських військ...
05:23 29.05.2026

Війна Росії проти України: хроніка 29 травня 2026 року – Центр журналістських розслідувань
Сьогодні 1556-й день опору України повномасштабному вторгненню військ Росії. Військові РФ вчиняють тисячі воєнних...
05:02 29.05.2026

DosieNews

© 2026 Dosie News

Версія сайту Укр Рус

Про нас

Політика конфіденційності

Правила користування

Використання файлів-cookie